

власні сили своєї нації і покладання на чужих. Проте, найбільшою «хворобою» еліти ХХ ст. автор вважає «самий її склад, добір, освіту». Він наголошує на важливості якісної освіти, моральних якостей та рис характеру національної еліти. «Розум, серце, мораль колишньої європейської (в тім і нашої старокиївської й козацької) еліти формувалася в спеціальних закладах, в Ітонах, Оксфордах, в Києво-Могилянській академії. Дух і етика теперішньої «еліти» – не формуються ніде. На моральні якості, чи характерність її членів – модерній «еліти» наплювати». Норми моралі і відповідну освіту замінила декларація вірності партійному керівництву. В результаті до еліти потрапляли «не шляхетні і мудрі», а крутії, «гнучкошиєнки», люди безпринципні, які власні інтереси ставили вище за інтереси суспільні. Така еліта, на думку Д. Донцова, «була шкідливою для своїх, а для ворога не страшна» [3]. Частина її легко було обдурити, оскільки була вона недотепною, іншу – залякати, оскільки за природою своєю вона була трусливою, ще одну – купити, в силу її підлуватості. Такі особи не сміють бути провідниками, адже їх помилки можуть коштувати тисяч життів. Навпаки, «чесні, мудрі, відважні, шляхетні і характерні люди – можуть лише вести націю до перемоги, а не до ганьби і розкладу» [3].

Отже, поняття національної еліти у Дмитра Донцова визначається не приналежністю до владних структур, а моральними якостями, силою характеру, відповідними прикметами, що дають змогу творчій меншості вести національну спільноту за собою. Якісна національна еліта з відповідними чеснотами, освітою та цінностями є запорукою розвитку держави та процвітання нації. Напрацювання мислителя не втратили актуальності в сучасних політичних умовах розбудови незалежної Української держави, боротьби за її цілісність та майбутнє місце у світовій спільноті. Це, своєю чергою, дає можливість стверджувати про перспективи подальших досліджень спадщини видатного українського мислителя та політичного діяча. Адже тема національної еліти у спадщині Д. Донцова вартує цілої дисертації, а не лиш короткого огляду у науковій статті магістранта.

ЛІТЕРАТУРА

1. Донцов Д. І. Дух нашої давнини / Дмитро Донцов. – 2-ге видання. – Дрогобич: Відродження, 1991. – 341 с.
2. Донцов Д. І. Дух отари і дух провідництва / Дмитро Донцов // Політологія. Кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.: хрестоматія / за ред. О. І. Семківа. – Львів : Світ, 1996. – С. 501–505.
3. Донцов Д. І, Московська отрута. – Торонто – Монреаль: Спілка визволення України, 1955. – С. 60 – 63.
4. Донцов Д. Націоналізм [Електронний ресурс] / Д. Донцов. – Лондон : Українська видавнича спілка; Торонто : Ліга визволення України, 1966. – 363 с.
5. Ілленко А. Питання еліти в ідеології українського націоналізму / А. Ілленко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. - 2009. - Вип. 18. - С. 674-681.
6. Квіт С. Дмитро Донцов. Ідеологічний портрет: монографія / С. М. Квіт. – К. : ВЦ «Київський університет», 2000. – 260 с.
7. Маркітантов В. Місце провідної верстви у спадщині Дмитра Донцова / Вадим Маркітантов // Гуманітарні візії. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – №1. – С. 27-31

Котульська Ірина

Науковий керівник – вика. Тимків І.М.

ІМІДЖ ВОЛОНТЕРА У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Актуальність дослідження викликана активізацією волонтерської діяльності в сучасній Україні. Мета статті – висвітлити імідж волонтерів, як активних носіїв духовних цінностей. Завдання роботи полягає в розкритті моральних якостей волонтерів, які потрібно культивувати в суспільстві. Благодійництво – важливе явище людської цивілізації. Окрім науково-технічного поступу є ще й еволюція людяності. У сучасному світі цей феномен нам більш відомий, як волонтерська діяльність. Охорона навколишнього середовища, забезпечення учасників ООС всім необхідним для ведення бойових дій, реставрація та захист надбань культури, які мають історичну цінність, допомога різним категоріям нужденних є ключовими напрямками роботи волонтерів в нашій державі.

Однією з проблем України, та й світу, у XXI ст. є криза духовних цінностей і саме волонтери, культивуючи мораль у суспільство, допомагають її подолати. Всесвітня Декларація волонтерів зазначає, що волонтерство є основою побудови та розвитку спроможних громад, які, у свою чергу, формують громадянське суспільство, приносячи в життя людства найшляхетніші прагнення, а саме потребу в мирі, свободі, безпеці та справедливості, таких необхідних, коли у період глобалізації та постійних змін світ стає більш складним. Значущість особистісних якостей волонтерів для сучасного суспільства доведена дослідницями соціальної політики, американок Н. Морроу-Хауелл (Nancy Morrow-Howell) і Ф. Танг (Fengyan Tang) та вченої із Сінгапуру С. Хонг (Song-lee Hong) в науковій роботі «Хто виграє від волонтерської діяльності? Варіанти можливої вигоди», де наголошується, що вигоди від волонтерської діяльності можуть бути отримані, не стільки як економічні, а скоріше як психологічні, морально-етичні та соціальні категорії [9]. Тому завдання держави і суспільства – щосили сприяти розвиткові волонтерства: створювати гідне законодавче поле для його діяльності, розповідати вголос про яскраві приклади допомоги, формувати моду на добрі справи.

Волонтер – це людина, яка володіє певними особистісними характеристиками, такими як: готовність допомогти, небайдуже ставлення до людей, висока самоорганізованість, відповідальність за себе та інших, чесність, сумлінність, об'єктивність, справедливість, тактовність, спостережливість, терпимість, любов до людей, самокритичність, комунікабельність, оптимізм, сила волі, емпатія, прагнення до самовдосконалення, творче мислення [5]. Якщо говорити про особистісні риси чи здібності, то Євгенія Гресь, президент одного з волонтерських клубів, вважає, що «доброта і чуйність, співпереживання і щирсердечність, уміння розділити чужий біль, вчасно підтримати у важку хвилину, розрадити в горі й біді, втішити людину, захистити її від тяжкої самотності є невід'ємними рисами людини, яка займається волонтерством» [6]. Свого часу ключову роль особистісних якостей в суспільстві розглядав американський психолог У. Бронфенбреннер (Urie Bronfenbrenner) у статті «Особистість та громадська діяльність», надаючи їм важливого значення [8]. Відомо, що людей завжди розділяли багатство, культура, релігія, етнічне походження, вік, стать. Волонтерство може бути одним з найголовніших засобів примирення розділеного суспільства, оскільки ця діяльність здійснюється без дискримінації за певними ознаками. Людина, яка бере участь у волонтерських програмах, отримує повну ясність у мотивації своєї праці. Первинними для неї є вже не матеріальна винагорода за працю, а результат – допомога, вирішення проблеми, а для руху в цілому – охоплення всього спектра суспільних проблем.

Науковець І. Тохтарова розглядає корисність волонтерської праці для особистого і суспільного зростання на тлі історичної традиції суспільної праці в Україні [7]. У своїй статті «Мімікрія волонтерського руху в Україні», що побачила світ у 2013 році, соціолог І. Білич висловлює неординарну точку зору на явище волонтерської діяльності, яке, на думку автора, являє собою лише імітацію державою та суспільством цього феномену, маскування «егоїстичних цілей під цінності волонтерства» [1]. Доцільно не погодитись з концепцією дослідника, «що нашим співвітчизникам небайдужі проблеми інших. Всі добровільні вчинки – добре зважені та прораховані дії, що не несуть безкорисності». На наше переконання підйом українського волонтерського руху, викликаний суспільнополітичною ситуацією в державі у 2013-2014 роках та обставинами проведення АТО та ООС, є вагомим аргументом для розуміння справжньої волонтерської діяльності в Україні. Складно зрозуміти мету волонтерської участі в житті суспільства, якщо не сприймаєш та не віриш в саму можливість духовного вдосконалення людини.

Волонтерство як особливий вид соціально корисної діяльності складається зі специфічної, лише йому притаманної системи цінностей, що сформувалися в процесі становлення принципів і норм поведінки волонтерів. Для якісної діяльності волонтерів необхідними є не тільки ціннісні показники, які визначають загальний зміст їхньої роботи, а й окремі правила, без дотримання яких, реалізація відповідних моральних норм і принципів стає неможливою. Саме тому в моральних нормах волонтера показано ключові вимоги і критерії його поведінки, які спричинені специфічністю умов та змістом самої діяльності. Поведінка стосовно волонтерської діяльності: безкорисливість (праця волонтера безоплатна, але можуть бути компенсовані витрати, пов'язані з його діяльністю); добровільність (ніхто не може бути

волонтером проти власної волі); законність (діяльність волонтера не повинна бути протизаконною); діяти відповідно принципам і нормам закладеними у статуті волонтера; дотримання норм етики; удосконалювати свої фахові знання; популяризувати та підвищувати статус волонтерства. Поведінка стосовно одержувача допомоги: шанувати особистість клієнта і гарантувати захист його прав незалежно від походження, статі, віку та внеску в суспільний розвиток; прийняття одержувача таким, яким він є (волонтер повинен враховувати особистісний фактор та відповідні обставини); особиста відповідальність (розробляючи разом із одержувачем алгоритм спільних дій, саме волонтер несе персональну відповідальність за їх наслідки); поважати право одержувача на співпрацю, яка тримається на довірі та конфіденційності, доброзичливості. Поведінка стосовно колег: поважати різні точки зору й форми досвіду колег; критичні зауваження та пропозиції робити тактично; вдосконалювати свої навички; бути солідарним з цілями організації; захищати гідність своїх колег. Науковці виокремлюють основні категорії етики волонтера: етичні стосунки, етична свідомість, етичні дії та обов'язок волонтера [2]. Етичні стосунки, які виникають під час волонтерської діяльності є сукупністю зв'язків, що забезпечують досягнення особистого та загального блага в суспільстві. Ці відносини виникають між волонтерами як членами певного колективу, між волонтерами та клієнтами, між волонтерами та оточенням клієнтів, між волонтерами та різними установами, приватними особами, з якими волонтер вступає у співпрацю з метою надання допомоги. Етична свідомість це моральні якості волонтера, які мотивують його до добротності. Волонтер усвідомлює свою діяльність не тільки з погляду загальнолюдських цінностей чи фахових здібностей, а й з власних розумінь про мораль та цінності. Етичні дії містять в собі 44 шанобливе ставлення до клієнта та його оточення. З урахуванням етичних принципів і вимог до особистих якостей волонтера можемо розробити етичну карту волонтера: не давати обіцянок, яких не можеш дотриматися; у випадку неможливості виконання зобов'язання, проінформувати про це координатора; дотримуватись конфіденційності, уникати поведінки, яка може бути не вірно зрозуміла; бути відкритим на нові ідеї та способи діяльності; використовувати шанс пізнання та навчання від інших людей; не критикувати справи, яких не розумієш, а запитувати про них; працювати в команді; брати участь у проектах, програмах, зустрічах; гідно представляти себе та ідею волонтерства [4]. Діяльність волонтера – це віддзеркалення його об'єктивних обов'язків у ідеях, переконаннях, почуттях, звичках, внутрішніх мотивах і у втіленні їх в щоденній практичній роботі. В цьому випадку обов'язок – це трансформація норм моралі, спільних для більшої частини людства, у особистий девіз людини, сформульований відносно її становища і ситуації, у якій вона знаходиться. Волонтерство належить до таких видів діяльності, де не тільки знання, уміння й навички, а передусім особистісні якості значною мірою визначають успішність та результативність роботи волонтера, яку він будує не тільки з тим кому надає допомогу, а й з колегами по роботі. Ніл Вокер, Координатор системи ООН в Україні, відзначив, що волонтерство є важливим явищем, яке допомагає вирішувати важливі соціальні та економічні проблеми: «Волонтерство – це більше, ніж просто внесок однієї людини. Основоположні цінності волонтерської роботи мають вирішальне значення для розвитку України та побудови її майбутнього. Політична воля сама по собі не є достатньою підставою для трансформації: люди повинні також брати в цьому участь задля здійснення змін. Ефективне законодавство є дуже важливим для забезпечення розвитку волонтерства...» [3]. Щоденна робота волонтерів показує, що зовнішні та внутрішні чинники впливають на їхню діяльність і змушують їх діяти певним чином, але ці мужні люди не втрачають своєї гідності. Всі принципи волонтерства не суперечать моральним настановам християнства, яке наші пращури обрали ще в X ст.

Отже, волонтерство – це цінність сучасності, яку слід перенести в майбутнє. Позитивний імідж волонтера визначають такі його характеристики: безкорисливість, добровільність, доброзичливість, законність, конфіденційність, сумлінність, відсутність упереджень по відношенню до одержувача допомоги та визнання його права щодо прийняття самостійного рішення за умови розумних інтересів, особиста відповідальність волонтера та солідарність з цілями організації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білич І. О. Мімікрія волонтерського руху в Україні. / І. О. Білич //Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2013. -156-163 с.
2. Зверева І. Д., Харченко С. Я. Соціальна робота в Україні: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. – 2004. – 256 с.
3. Козачук М. Б. Волонтерський рух в Україні в період кризового стану:соціологічний вимір. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Соціологія». Т. 258, Вип. 246. 2015. - 92-96 с.
4. Моніка Домінік. Досвід та висновки з реалізації програми «Волонтерство понад кордонами – ваші та наші успіхи»// Порадник для волонтера. Білгорай. – 2015. - 22 с.
5. Програма менторської підтримки: метод. рекомен. по впровадженню в Україні. Київ: Міжнародний Альянс по ВІЧ/СПИДу. – 2014. 156 с.
6. Ходорчук А. Я. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: Посібник для підв. квал. прац. центрів соц. служб для молоді. У 2-х ч. Київ: УДЦССМ. - 2014. - 296 с.
7. Тохтарова І. М. Волонтерський рух в Україні: шлях до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. № 2. - 2014.- 13 с.
8. Bronfenbrenner U. Personality and Participation: The Case of the Vanishing Variables. Journal of Social Issues. Vol. 16, Iss. 4. P. - 1960.- 54-63.
9. Morrow-Howell N. (2009) Who Benefits From Volunteering? Variations in perceived Benefits. The Gerontologist.. Vol. 49, No. 1. P. -2009.- 91-102.

Котульська Ірина

Науковий керівник – доц. Григорук Анатолій

**УПРАВЛІННЯ РЕКЛАМНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКУ
НА ПРИКЛАДІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «RIO.TOUR»**

Актуальність теми цього дослідження розкриває сутність – реклами, як показового явища в сучасному комунікативному просторі та становить собою важливу сферу діяльності. Вона входить у життя сучасної людини-споживача, перебираючи на себе функції чинника, який не лише значною мірою визначає економічну сферу життя суспільства, а також відбиває і формує масову свідомість і культуру. З погляду на це реклама повинна бути багаторівневою вивчена й усвідомлена. У сучасних дослідженнях реклами переважають економічний, психологічний, лінгвістичний ракурси її вивчення. І на сьогодні феномен реклами повинен бути й об'єктом туристичних зацікавлень, усвідомлюючись як одна зі сфер масової комунікації. Досвід реклами в певній мірі залежить від правильного використання відповідних форм і засобів впливу на споживача, що в свою чергу вимагає від керівників туристичного підприємства ґрунтовних знань сучасного рекламного процесу, особливостей реклами в туризмі, планування рекламної діяльності, вибору засобів розповсюдження.

Реклама - це дієвий інструмент у спробах підприємства модифікувати поведінку покупця, привернути їх увагу до товарів, створити позитивний образ фірми-виробника, показати значимість та корисність товару [1, с. 134]. Рекламна діяльність сприяє реалізації товарів, процесу перетворення товару у гроші, породжує попит і ринок, управляє ринковим продажем. Реклама вирішує такі завдання:

- розповсюдження інформації про товар та фірму;
- зворотній зв'язок з потенційними покупцями для повного інформування їх про товар;
- активний вплив на прийняття рішень щодо купівлі;
- допомога працівникам служби збуту під час переговорів з клієнтами;
- переборювання недовір'я до товару і фірми збоку покупців;
- підтримка позитивних емоцій у споживачів, розповсюдження інформації про сервіс;
- наглядний показ солідності фірми, виконуваних нею обов'язків;
- розповідь про дослідження товарів у екстремальних умовах;
- формування позитивного відношення громадськості до фірми, її товарного виробництва [4, с. 651].